Súlyozott kvantilis korreláció teszt logisztikus eloszláscsaládra

Osztényiné Krauczi Éva
TMAT, Gamf Kar, Kecskeméti Főiskola

Összefoglalás: Az aszimptotikus viselkedését vizsgáljuk a súlyozott kvantilis korreláció tesztnek a skála-eltolásos logisztikus eloszláscsalád esetében. Valamint bemutatjuk a tesztek számos alternatívával szembeni erejét.

Kulcsszavak: logisztikus eloszlás, határeloszlástételek, illeszkedésvizsgálat, erővizsgálat.

1. Bevezetés

A logisztikus eloszlást, mint növekedési görbét Verhulst vezette be populáció dinamikai vizsgálati kapcsán a 19. században [5]-ben. A 20. század végén Balakrishnan pedig egy teljes könyvet szentelt ennek az eloszlásnak [1]. A célja ennek a cikknek, hogy bemutassa a súlyozott kvantilis korreláció tesztet erre az eloszláscsaládra.

Adott $X_1, X_2 \ldots, X_n$ véletlen minta egy ismeretlen $F(x)$ eloszlásfüggvényű véletlen változóból. Döntsük el a minta alapján, igaz-e az az összetett null-hipotézis

$$H_0 : F \text{ logisztikus eloszlású,}$$

vagyis a logisztikus eloszláscsaládból származik-e a minta.

Del Barrio, Cuesta-Albertos, Matrán és Rodríguez-Rodríguez [3] által bevezetett Wasserstein távolságot használó, Csörgő Sándor [2] által javított súlyozott általános tesztet fogjuk használni, hogy döntsünk az összetett nullhipotézis felől.

2. Elméleti eredmények

Legyen $G(x) = \dfrac{1}{1+e^{-x}}$ minden valós x-re a logisztikus eloszlásfüggvény, a hozzá tartozó kvantilis függvényt $Q_G(t) = G^{-1}(t), 0 < t < 1$ jelöli. A súlyfüggvényt $w(t)$ jelöli, ami ezen eloszlás esetében $w(t) = 6t(1-t), 0 < t < 1$; $G(x)$-nek a hozzá tartozó súlyozott várható értékét $\mu_1(G, w)$ és a súlyozott szórásnégyzetét $\nu(G, w)$ jelöli.

Az adott $X_1, X_2 \ldots, X_n$ véletlen mintához tartozó empirikus eloszlásfüggvényt $F_n(x)$ minden valós x-re és empirikus kvantilis függvényt $Q_n(t), 0 < t < 1$ jelöli.

Ekkor az eltolás és skálamentes teszt statisztika a fenti null-hipotézisre

$$V_n = 1 - \frac{\left[\int_0^1 Q_n(t) Q_G(t) w(t) dt - \mu_1(G, w) \int_0^1 Q_n(t) w(t) dt\right]^2}{\nu(G, w)\left[\int_0^1 Q_n^2(t) w(t) dt - \left(\int_0^1 Q_n(t) w(t) dt\right)^2\right]}.$$

A következő tétellel sikerült a teszt statisztika aszimptotikus viselkedését jellemezni.

1. **Tétel.**
Ha teljesül a null-hipotézis, akkor

$$nV_n \xrightarrow{D} V,$$

ahol

$$V = \frac{1}{\frac{\pi^2}{3} - 2}\left\{\int_0^1 \frac{6B^2(t)}{t(1-t)}dt - \left[\int_0^1 6B(t)dt\right]^2\right\} - \left[\frac{1}{\frac{\pi^2}{3} - 2}\int_0^1 6B(t)\ln\left(\frac{t}{1-t}\right)dt\right]^2$$

a határeloszlás és $B(.)$ *a Brown hidat jelöli. Ráadásul a határeloszlást független standard normális véletlen változók négyzetének végtelen lineáris kombinációjakét elő tudjuk állítani*

$$V = \frac{1}{\frac{\pi^2}{3} - 2}\sum_{m=1}^{\infty}\frac{6}{(m+1)(m+2)}Z_m^2 - \left[\frac{1}{\frac{\pi^2}{3} - 2}\sum_{k=0}^{\infty}\frac{3\sqrt{4k+5}}{(k+1)(k+2)(2k+1)(2k+3)}Z_{2k+1}\right]^2.$$

3. A új teszt és ereje

A teszt kritikus értékeit és erejét Monte-Carlo módszerrel határoztuk meg. Az alábbi táblázat tartalmazza a kritikus értékeket.

n	**0,85**	**0,90**	**0,95**	**0,99**
20	2,07	2,34	2,83	4,02
50	2,21	2,49	2,99	4,17
100	2,24	2,52	2,99	4,13
200	2,24	2,52	2,99	4,14
500	2,23	2,51	2,97	4,06
∞	2,22	2,49	2,95	4,02

1. táblázat. Empirikus kritikus értékek a nV_n teszt statisztikára és a V határeloszlásra.

Számos alternatívával szembeni erejét pedig az alábbi táblázat mutatja.

Alternatívák	**20**	**50**	**100**	**20**	**50**	**100**
N(0,1)	5	6	8	2	2	4
Egyenletes	13	47	93	5	29	82
Cauchy	88	99	*	84	99	*
Laplace	26	39	55	17	29	43

Exp(1)	70	99	*	56	97	*
Triangle(1)	4	7	13	2	3	6
Triangle(2)	21	61	97	11	43	91
Beta(2,2)	6	15	40	2	7	24
Weibull(2)	12	25	54	5	15	38
Gamma(2,1)	40	81	99	27	69	98
Lognormal	86	*	*	79	*	*
Student(5)	16	19	21	10	12	13
$\chi^2(1)$	94	*	*	88	*	*
Negatív Exp	69	99	*	56	97	*

2. táblázat. Becsült ereje a 10%-os (2., 3. és 4. oszlop) és az 5%-os (5., 6. és 7. oszlop) nV_n teszt statisztikának, az első oszlopban jelölt alternatívákkal szemben, n=20, 50, 100 mintaméret mellett (* a 100%-os erőt jelöli).

Általában az mondható el a tesztről, hogy könnyen számolható, lényegében bármelyik véges mintaméretnél használhatók az aszimptotikus kritikus értékek és az ereje viszonylag jó más logisztikus eloszláscsalád tesztekhez képest.

Irodalomjegyzék

[1] Balakrishnan, N., Handbook of the logistic distribution, Marcel Dekker, New York. (1992)

[2] Csőrgö, S., Weighted correlation tests for location-scale families, Mathematical and Computer Modelling, 38, 753--762. (2003)

[3] del Barrio, E., J.A. Cuesta-Albertos, C. Matrán and J.M. Rodríguez-Rodríguez, Tests of goodness of fit based on the L_2-Wasserstein distance, The Annals of Statistics, 27, 1230--1239. (1999)

[4] Balogh, F., É. Oszténо yiné Krauczi.: Weighted quantile correlation test for the logistic family, ACTA, (submitting)

[5] Verhulst, P-F., Notice sur la loi que la population poursuit dans son accroissement, Correspondance mathématique et physique 10, 113--121. (1838)

Szerző

Oszténуiné Krauczi Éva: TMAT, GAMF Kar, Kecskeméti Főiskola. 6000 Kecskemét Izsáki út 10, Magyarország. E-mail: osztenyine.eva@gamf.kefo.hu